

Folkehelseforeningen

Postboks 6686 St. Olavs plass, 0129 Oslo
post@folkehelseforeningen.no
www.folkehelseforeningen.no

Oslo 5.11.2020

Til politiske partiers programkomite

Folkehelseforeningen koordinerer kunnskap og innsats innenfor folkehelse i Norge, og er del av et internasjonalt nettverk av folkehelseaktører. Videre arrangerer vi den store årlige Folkehelsekonferansen hvor opptil 500 eksperter møtes for å utveksle faglig kunnskap og praktiske erfaringer.

Helse koster som kjent samfunnet enorme beløp, og utgiftene vokser hvert år. Det er dokumentert store menneskelige og samfunnsøkonomiske gevinster i å satse på helsefremming og forebygging.

Vi vil utfordre deres parti til å ta inn i deres program for Stortingsvalget 2021 konkrete tiltak som kan løfte folks helse og utjevne sosiale forskjeller. Det vil kunne frigjøre ressurser til innsats på andre samfunnsområder. En viktig nøkkel er bedre koordinering av innsatsen på ulike samfunnsnivåer, slik dere ansvarlige politikere har vist oss i disse korona-tider. Her er noen forslag, som vil gi god effekt for folkehelsen i Norge (konkretisering i kursiv):

1. Utform en politikk som ivaretar folks helse og bærekraften i samfunnet og legge til rette for at departementene samarbeider om dette.
Folkehelseforeningen foreslår at det etableres et interdepartementalt statssekretærutvalg som skal koordinere de ulike departementenes innsats. Utvalget bør publisere årlige rapporter om den politiske utviklingen for å forbygge og fremme folks helse.
2. Folkehelsearbeidet krever kunnskap fra mange fag og sektorer, og bruk av ulike metoder og deltakelse. Slik kunnskap må inn i alle utdanninger på høyere nivå for å oppnå det nødvendige tverrfaglige- og tverrsektorielle samarbeidet.
Folkehelseforeningen foreslår at Stortinget over Statsbudsjettet vil sørge for at hver kommune har en folkehelsekoordinator på minst 50%, helst mer, sentralt plassert i kommunens ledelse.
3. Legg til rette for folks helse i et livsløps perspektiv ved å gi alle en god start i livet, ved å fremme barns og ungdommers helse, ved innsatser i svangerskapsomsorgen, barnehage, utdanning og arbeidsliv og aktiv, sunn og trygg aldring.
Folkehelseforeningen foreslår at Regjering og Storting vedtar en politikk som vil gi alle barn en god start i livet gjennom å styrke barselomsorgen med tilstrekkelige stillinger på helsestasjoner. Videre bør det bevilges midler til frivilligheten så de sammen med kommunen kan tilby kurs til alle foreldre i helsefremmende barneoppdragelse.

4. God planlegging og gjennomføring i byer, tettsteder og på landet av nærmiljøbygging med blandet boligbygging, nærhet til grønne lunger som fremmer deltakelse, sosiale nettverk og møteplasser, aktivitet og trygghet. Dette må komme enda tydeligere fram i Plan og bygningslovens bestemmelser.
Folkehelseforeningen utfordrer Stortinget til å fremme sterkere krav i Plan- og bygningsloven og til kommunenes arealplaner om at alle tiltak som berører utvikling av boligområder og nærmiljøer skal bidra til å fremme folkehelsen. Det må påses at all utbygging skal være universelt utformet og tilgjengelig.
5. Reduser sosial ulikhet i helse ved å investere i universell velferd som bolig og oppvekstmiljøer, skole og utdanning, arbeidsliv, arbeidsmiljø, helsetjenester og velferdsordninger, for gode levekår for alle.
Folkehelseforeningen foreslår en fortsatt styrking ved å investere i programmer som sørger for at ungdom fullfører utdanning inkludert håndverks-utdanningene, slik at alle med arbeidsønske og evne har en jobb å gå til.
6. For å fremme psykisk helse og trivsel må det stimuleres til sosiale nettverk, deltakelse og sosial støtte i hverdagslivet ved å legge til rette strukturer som ivaretar velferden vår, i en livssyklus.
Folkehelseforeningen foreslår at Regjering og Storting legger regelverket bedre til rette for å fremme et rikt, variert og tilgjengelig frivillighetstilbud med lave terskler i alle kommuner som gir alle muligheter for et sosialt nettverk. Dette krever en stabil økonomi med bedre bevilgninger over Statsbudsjettet til frivilligheten og ikke bare tilskudd til prosjekter.
7. Legg til rette for at fylkeskommuner og kommuner kan ivareta medvirkning fra frivillige organisasjoner og innbyggere slik at de oppfyller lovverket med folks helse i fokus og ikke minst et tilskudd over statsbudsjettet som gir forutsigbarhet.
Folkehelseforeningen foreslår at organisasjoner som fremmer folks helse i større skal ha økonomisk forutsigbarhet gjennom flerårige tilskudd.
8. Styrke det kriminalitetsforebyggende arbeidet i utdanningene våre på alle nivåer.
Folkehelseforeningen vil at Stortinget legger til rette for at det gjennom barnevern, skole og andre etater tidlig settes større søkelys på å se og møte barn og unge som er i ferd med å utvikle kriminell adferd.

Med vennlig hilsen
Folkehelseforeningen

Jorid Grimeland
(sign)
styreleder

Geir Sverre Braut
(sign)
nestleder